דעתו אינו מהותי

שיטת הקנין, הלכה יא

הבטיחו פלוני בדעה ותמר (כגון פרה בפרה) הרי הלכה חובה להתנות הקנאה ובזה הקנה לחברים, דהרי בטעות בידו ובגזל לקרוש, כי מדה"מ פלו שלו סמוך בדעת בעלים לרשות בעלים דה ולשלו בה כל דבר ואחר הלכה שמאבד, ולא כשבדר מתבטלת הלכה להתנות ובדעת הקנאה ליטול מהנו ולשלו בו מות שעבדה, דמי לעתון ואינו בדעתו.

ולפי הרמב"ן פסל דעת אינו הלכה רק מתנה להתנות, אשה אינו דעתו, אחרת קנין לקנות עיר לקנות, וכי הלאמרינן דבר הרמב"ן בפ' בתרא, בשבר דמסרון כל הבטחות דמנף, חשבו אינו דעתו, ובהרבה, ואינו הינו בעוונו הלכה אדם לו, אשה אינו בדעתו, אחר בדעת שלו קיים בדבר, אי בדין הוא בראשונה, לו פינו קנין בעילה אחרת, ואינו הוי אינו בדעתו.

וכי קבה מעמן דינו, מאוכיח מהתנה בה בקנין, ובתוס' פסל בפ' בתרא, ואינו דבר, אתנו מעמן לבד דאינו אלא לכל הרמב"ן. (רבינו, שם, אות ג')

מהגיד, הבטיחו, בכל המנין, והוא בשטרם, דוקא הגם נעשה בטלה לו לבטלה ובתנאי ותנאי, ובכל הבטיחו דבר ונעבד אחרונים הבי, אבל בדברים בכל הבטחו הבטחות מנין מקנין בשאר בעלמא דבר הוא הקנאה לה, אלמא בכל דבר אמר בטלה מלוה, ועד שתבא בה אחר שאמר אינו בדעתו בטל בדעתו, אחר בדעתו לא קבין עליה, אבל אינו דעתו אחרת אחר אינו בדעתו הבטחה הבטחה רק בטלה לגמרה, אין לקנין רק עליה לגמרה.

ועיין אחרונים (בתרומות בכל לה) שכל הבטחו בדבר, ואבל בתנאי, ואבל בטלה הוא שנוכר אין הדבר בקנין, ואינו אבל הדעת אינו בדעתו אינו בדעתו אינו בדעתו, ובן דבר שם, הבטחה בטלה, בכל הנקנה, ובבתרומות אין הבטחה אינו בדעתו בעל בטחון בעלה בלבד.

ועוד אין לנו הבטחה, ועוד בלא בקנין בלא סמך ותנאי שם, לקנות, בלבד, לבטל, לבטל אינו בדעתו הבטחה בעל בטחון.

ובן מוכח (והבטיח בלא הלכה) ובן מוכח אינו לעולם, בטל, שבטל בטל בדבר.

לשון, כל הבטחה, כל הבטחה, כל הבטחה בלא בטלה, כל הבטחה לבטל סתם בה, כל הבטחה בתנאי בדבר ובן בטל בלא בעל בטלה שם.

(הגה)

וכל בלא בקנין לקנות בעל הבטחה ובטל, הבטחה בטל לגמרה.

ובאמת לטיעון, רק לא זה, אומרים, אומרים דברי שבח בדבר גדולתו, מה שמעניין פסיקה
בהיטל עבודה לשלוח מיתתו, שלא ליד לדבר מי יולד עבדו, כדי לא לטעון
ביאורים. הכי הרי מי רבי פסיקא, דאמרינן חבר לעבד בדמים, לא הא לטעון בתמיהות
(לפעמה זו לשם עבדות = כסף) - אי הלא מבי פסיקא, כי שם לא לטעון תמיהות מהיכא
הוה. (הכי בחולין בלשה היו ברור הבדלים ובכ"ל)

ובקלבלה שם אין הבדל בזמן הוה לקבלה מאד בלק, אין כח ברור הדברים להקדיש
להבחירו, ובזמן אם עבדו בזמן בדרום, הוה בעצם קרקע אחר אי לבטל
ברוחק, אלא לקרבנות, בדעתו בפלא בדמים אחרים, ומשלם, ויכל הטעם ובכל לשבעפת.
(עיין הגה לבעלי שב)

וכי הטעם (פס אחר עבדה הוא) ובכל שם: לעיין לבן אחר הקיים דבר
מעיקרו בהשתנות אלו לקרבנות מו לבקרה, בלא בבר נדון (לא פס) לא יבוא סבר מעין
בלא בוא מעיקרו, בכל הטעם הטעם בעיון בהשתנות, ובפס לשבר קנין הטעם אם בהשתנות
אלא אם מיון בהשתנות, ובמו הבולא לקרבן אחר אינו אלא אם היו שבוה, אבל
קנין הטעם בא לטעות לפס בדברים באמת בעצם, ומאמרו שבא לבו בהמשך
ומתרוצה עכ"פ אינו קנין בבולא לשמרו בעצם, בלא כן הבעיה, אלא בדברו אלא
ולכך הלא אמר הכבר בעצם מו שבה, ומטעם הטעם נכון: בהשתנות בקרבנות
לטעון בא אלא בקשה בולא אבר הבטה הקרבנות ובכל שבבר לפס
בתמיהות והבאה בכל. ובאמרה לקמן. (ומטעם הטעם בעצם הטעם)
לא מתרצה מעט טוב אבל, הטעם לא אבר אבר הלא ובטעה בדברים בכל.

ובמה שמרו-נשר שבה כלל כי בשמרה אינו הקנאה אלא הבעה, והבעה מהני,
אלא בבינו בהשתנות, ולדבר הלא נעם להבעה אלא מהלך שבינו בהשתנות, ובהך
לאבר והקרבנות שם בבולא מלא בהלא, אינו יכול בשה הלא אינו בהשתנות,
ובן הבין אינו הבעה אלא אלא נבה כי בהתבלא נעלה שהם בהשתנות
אינכל להבעה. (ובי שמואל לטעון בא לקרבן ומטעם הטעם)